

O hněvu

Hošťálková 12. 9. 2021

Písně: 178, 386, 393, 675, 582

Čtení z Písma: Izaiáš 1, 11 - 17; ev.Jana 2, 13 - 22

Text kázání: ev.Jana 2, 14 - 16

Milí bratři a sestry,

je to zvláštní představa: Ježíš s bičem v ruce; Ježíš se zvednutou zle hrozící rukou; Ježíš, který vyslovuje velmi ostrá, odmítavá slova. Tento rozezlený Ježíš je nám skutečně hodně cizí. Známe jej přece jako mírného, laskavého a milosrdného. Každého k sobě laskavě zval, všem vycházel v lásce vstříc. A nyní, když se v chrámě setká s prodáváči a směnárny najednou jedná tak tvrdě a neústupně. S bičem v ruce žene tyto lidi z chrámu. Jak se srovnává toto Ježíšovo tvrdé jednání s jeho láskou, mírností, milosrdenstvím? A jestliže to je možné, pak co musíme na našem vidění Ježíše a představě o něm upravit? A ještě: smí se takto rozhněvat také křesťan, následovník Ježíše Krista? Smí dát v určitých situacích tímto způsobem průchod svému hněvu? Může být i hněv pro církve prospěšný, léčivý?

U těchto otázek, které se nám při čtení našeho textu nabízí, si potřebujeme nejdříve povědět, že jsou různé povahy a způsoby hněvu. Dobře známe hněv sobecký. Ten vypukne ve chvíli, když život nejde tak, jak by si člověk přál. Dítě se začne vztekat, když si jeho hračku vezme jiné dítě, přestože si s ní hrát nechtělo. Mladí lidé, kteří jedou na fotbal na zpáteční cestě zdevastují vagony vlaku, protože jejich mužstvo prohrálo. Jsou také případy, kdy rodiče změň svou závěť, protože svým dětem nerozumí a nelíbí se jim jejich způsoby. Taková jednání jsou spíše útočnou akcí a jsou jednáním ničícím a zničujícím. Vychází z nezpracovaných zkušeností a emocí a vynáší napovrch zvířenou nečistotu vlastního nitra. Takový hněv prospěšný nebo léčivý není, naopak je velmi nebezpečný.

Může být ale také hněv, který je věcně a lidsky oprávněný. Vzplane tam, kde se s lidmi nakládá zle a nespravedlivě. Bylo by pak zvláštní, kdyby se tito lidé, dlouhodobě pokořovaní a ponižovaní, jednou nezvedli a nepostavili svým utlačovatelům, třeba v nějaké revoluci. V určitých periodách k tomu na různých místech světa neustále docházelo a dochází - v obavách sledujeme výbušné situace na nejrůznějších místech světa. Jistěže, i takový oprávněný nebo spravedlivý hněv stojí opět v nebezpečí nerozvážných a nepředložených reakcí, nových provinění a dalších bezpráví. Bible k tomu dodává: „**Hněvejte se, ale nehřešte**“ (Ef 4,26). Přesto: v tomto světě má takový hněv své místo; je nějak spravedlivý a oprávněný. I skrze něj může být dosahováno něčeho nového, lepšího, může dojít k jakési očistě a obnově žalostného stavu věcí a souvislostí v lidské společnosti.

Pán Ježíš Kristus byl ve svém vnímání a jednání velmi citlivý. Proto, když přišel do chrámu a uviděl, co se v něm děje, zahořel svatým hněvem. Copak chrám tu není k modlitbám!? Lidé z něj ale udělali veřejné tržiště! Zareagoval velmi tvrdě, nejen mluvil, ale jednal. Ve svém rozhorlení všem připomíná, k čemu je chrám určen: „*Nedělejte z domu mého Otce tržiště, je to přece dům modlitby!*“

Tito směnárníci a prodavači se ale v chrámě nebo spíše v chrámovém nádvoří o svátcích objevovali od nepaměti. Jejich význam na tomto místě byl jediný, a sice - umožnit všem příchozím poutníkům, kteří přicházeli z různých stran, nákup obětních zvířat a obětních darů. K tomu jedinému účelu tyto směnárny a prodejní místa sloužila. A přece takové jednání vedlo k odcizení Bohu. Obchodování a výměna peněz se osamostatnilo, vše se zvrhlo v jeden velký náboženský provoz. Vsunulo se to mezi člověka a Boha. Takový postoj a chování vedlo k poznání: v celé zbožnosti je především důležité přinést oběť, vhodit do chrámové pokladnice ten správný peníz. Proto Ježíš v tom samozřejmém zbožném ruchu a hemžení způsobí takový skandál. Při svém vyhánění z chrámu těch, na které byli všichni ostatní zvyklí, chtěl upozornit na to, co všechno se na jejich zbožnost nabalilo, čím obtížili svou víru, svůj vztah vůči Bohu! Dal tím najevo, že s tím je třeba jednou provždy skoncovat! Vždyť s Bohem nemůže nikdo takto zacházet, nikdo s ním nemůže uzavírat obchody, kupčit.

Od Ježíšova příchodu na tuto zem a mezi nás je konec s jakýmkoli zbožným jednáním, které by vycházelo z člověka a chtělo si něco svým jednáním na Bohu vydobývat. Nemůžeme se tímto Bohu nijak přiblížit. Bůh se však v Ježíši Kristu snížil a přiblížil k nám, v něm je přítomen mezi námi. A jestli vyhnal bičem z chrámu všechny a všechno co tam nepatřilo, pak je to také On sám, který nechal bičovat chrám svého vlastního těla. Nechal se vyhnat z lidské společnosti a přibít na kříž. Skrze jeho kříž a zmrtvýchvstání uzavřel Kristus s člověkem, lidstvem novou smlouvu.

A tak je nakonec dobře možné vidět rozhněvaného Ježíše ve vzájemné úzké souvislosti s ním jako milosrdným a plným lásky. Vždyť Ježíšův hněv vzplál proto, že na svatá místa, tam kde měl být Bůh vyznáván a v duchu a pravdě uctíván, vstoupil náboženský provoz. Lidé se stali pro Boha, který je povolal za svůj svatý lid a společenství s Ním, zcela slepými. Ježíšův hněv nás každého upomíná na milosrdného a láskyplného Boha. Ježíšův hněv je hněvem lásky, je léčivým hněvem. On není jen vstřícný a laskavý Spasitel, je také Pánem, který všemu a všem stanovuje měřítko a normy. Není jen člověk, je také Boží Syn. Není nám jen důvěrně známým, je také neobvyklý, patřící jinam, cizí. A jen proto, že je Ježíš jiný než my, může naše životy také proměňovat. Svěřme se jeho vedení, nechme jím napravovat své cesty, pak budeme vtaženi do skutečné Boží blízkosti i jeho věčné slávy.

Víme, že se církev v uplynulých staletích často chovala a připadala svým charakterem jako organizace s velikým náboženským provozem. Chtěla člověku nakonec zprostředkovat i spásu pod heslem „*mimo církev není spása*“. Časy se však změnily. Ne snad, že by jí tyto ambice už dnes nehrozily, ale přesto byla zbavena světské moci a slávy. Jakoby zafungoval jakýsi očistný proces chrámu; věříme že tuto očistu vypůsobil sám Bůh. Potřebujeme se stále znovu učit, že křesťanem je jen ten, který Bohu otevře své srdce, ono centrum svého bytí, nechá se jím živě oslovit a pověřit úkolem, který On má pro každého. Smíme poznávat: Církev - to nejsou na prvním místě budovy a organizace, ale věřící, na Boha spoléhající lidé. Církev nežije na prvním místě nějakým společenským vlivem, ale vlivem a působením Božího Ducha. Nechceme na sebe svolávat Boží svatý hněv? Pak právě takto přemýšlejme o sobě a církvi, a naše jednání ať je aktivní odpovědí na to co Bůh pro nás ve veliké lásce vykonal.

Boží hněv se dostává ke slovu tam, kde společenství Kristovy církve i jednotliví křesťané přestanou brát svůj závazek a své pověření vážně, kde na ně zapominají, kde vzhledem k ostatním lidem zamlčíme evangelium. Boží hněv se dostává ke slovu tam, kde se stávají naše modlitby egoistickými a nám jde již jen o náš vlastní

prospěch a vše se točí jen kolem něj, když na prvním místě nestojí prosba: „*Tvé jméno, Bože, ať je posvěceno. Tvé Království přijď!*“ V jedné úvaze o hněvu se píše: „*Víš co mně může rozhněvat? Když se malomyslností jedněch nakazí druzí. Když někdo chytrými slovy mluví hloupostí. Když je pro někoho důležitější jeho zahrada než jeho dítě. Když někdo mluví o lásce, aniž by miloval. Když někdo zná pravdu a přece žije ve lži. Jaké štěstí, že se ještě umím rozhněvat!*“

Prosme Pána, aby také nás zbavil všech falešných obrazů a představ o něm. Až příliš rádi si Boha formujeme podle našich představ a tužeb. Myslíme si, že přesně víme, jaký by měl být. Rádi bychom mu předepisovali, jak by se měl chovat. A když tomu je jinak, pak mu člověk dává výpověď, přestává se o něj zajímat. Příliš snadno a často přistupujeme k modlitbě jako k nějakému tlačítku automatu a pak jsme zklamáni, když to podle našich představ nefunguje.

Ježíš vyčistil a vymetl chrámový prostor. Svým svatým hněvem vypůsobil svaté vyrušení a svatý úlek. Takové zastavení a úlek také patří ke skutečné víře. Ježíš chce udělat pořádek také s námi, s našimi vlastními cestami a zkreslenými představami o Bohu. On sám nám ukazuje, jaký Bůh je a jak to s námi myslí. Ježíš je pro nás jedním velkým setkáním s Bohem. V Ježíši Kristu nám vychází vstříc sám Bůh, věčný Otec. On je cestou, na kterou nás uvádí; rukou, která nás drží a vede; silou, ve které jsme schopni v tomto světě jako křesťané žít a jednat. On boří všechny naše falešné představy o Bohu a odstraňuje všechny překážky, které jsme mezi sebe a Boha nastavili. Všechno co překáží musí jít stranou.

A pak: společenství víry, které Ježíš takto očistil, smí žít v prostředí a atmosféře, kde je Boží láska jasně dosvědčována, žita a stojí na zkušenostech s Ním. Tam také mohou lidé přicházet k Bohu jako k prameni vody živé. Tam se mohou v nás setkávat s Ním.

Amen.